كوپتەگەن ەلدەردىڭ باسشىلارى مەن حالىقارالىق ۇيىمداردىڭ جاۋاپتىلارى جياڭ زەمين جولداستىڭ قايتىس بولعاندىعىنا ازا ءبىلدىردى

شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ 12 ـ ايدىڭ 2 ـ كۇنى بەيجيڭنەن بەرگەن حابارى. كوپتەگەن ەلدەردىڭ باسشىلارى مەن حالىقارالىق ۇيىمداردىڭ جاۋاپتىلارى مەملەكەت ءتورالاسى شي جينپيڭگە ۇزدىكسىز كوڭىل ايتۋ تەلەگرامماسىن جولداۋ، سونداي ـ اق باسقا فورمالار ارقىلى جياڭ زەمين جولداستىڭ قايتىس بولعاندىعىنا قايعىلى ازا ءبىلدىردى.

چاۋشيان ەڭبەك پارتياسىنىڭ باس شۋجيى، مەملەكەت ىستەرى كوميتەتىنىڭ باستىعى جين جوڭىن مىنالاردى ءبىلدىردى: جياڭ زەمين جولداستىڭ، باقىتقا قارسى، قايتىس بولعاندىعىنان حاباردار بولىپ قاباعات قايعىردىم، قايعىلى ازا بىلدىرەمىن. جياڭ زەمين جولداس جۇڭگو پارتياسى مەن مەملەكەتىنىڭ دامىپ زورايۋىنا، حالىقتىڭ باقىتىنا ومىرلىك زەيىن ـ زەردەسىن ارناپ، "ۇشكە ۋاكىلدىك ەتۋ" ماڭىزدى يدەياسىن العا قويىپ، جۇڭگوشا سوتسياليزم قۇرۋ ۇلى ىستەرىنە وراسان زور ۇلەس قوستى. جياڭ زەمين جولداس چاۋشيان حالقىنىڭ سوتسياليزم ىستەرىن شىنايى قولداپ، وعان رۋحاني قولداۋ كورسەتىپ، چاۋشيان مەن جۇڭگونىڭ ءداستۇرلى دوستىعىن بەكەمدەۋگە، دامىتۋعا بەلسەنە كۇش سالدى. جياڭ زەمين جولداستىڭ ەڭبەگى ماڭگى وشپەيدى.

كامبودجانىڭ پاتشاسى سيحاموني مىنالاردى ءبىلدىردى: ءتوراعا جياڭ زەمين — جۇڭگو حالقىنىڭ كورنەكتى ۋاكىلى، كامبودجا پاتشالىعى مەن كامبودجا حالقىنىڭ ۇلى دوسى، كامبودجانىڭ بەيبىتشىلىككە، ورنىقتىلىققا، مەملەكەتتىك ىنتىماعىنا قايتا قول جەتكىزۋىنە، سونداي ـ اق كامبودجا مەن جۇڭگو ەكى ەل اراسىنداعى باۋىرلاستىق سۇيىسپەنشىلىككە، ىنتىماقتاستىققا، سەلبەستىككە وراسان زور ۇلەس قوستى، ول ماڭگى ەستە ساقتالادى.

كورەيانىڭ زۇڭتۇڭى يىن شيۋە مىنالاردى ءبىلدىردى: ءتوراعا جياڭ زەمين — جۇڭگونى باستاپ گۇلدەنىپ ـ كوركەيۋدى، دامۋدى جۇزەگە اسىرعان ۇلى باسشى، سونداي ـ اق كورەيانىڭ جانە كورەيا حالقىنىڭ جاقسى دوسى، كورەيا ۇكىمەتى مەن حالقى اتىنان ءتوراعا جياڭ زەميننىڭ وتباسىنداعىلارعا جانە جۇڭگو حالقىنا قايعىلى سەزىممەن كوڭىل ايتامىن.

قىرعىزستاننىڭ زۇڭتۇڭى جاپاروۆ مىنالاردى ءبىلدىردى: قىرعىزستان جاق جياڭ زەمين مىرزانىڭ جۇڭگونىڭ مەملەكەت قۇرىلىسى مەن قىرعىزستان ـ جۇڭگو قارىم ـ قاتىناسىنىڭ دامۋىنا قوسقان تاريحي ۇلەسىن جوعارى باعالايدى، ول كىسىنىڭ قايتىس بولعاندىعىنا قايعىلى ازا بىلدىرەمىن، جۇڭگو حالقىنان شىنايى حال سۇرايمىن.

تۇركمەنستاننىڭ زۇڭتۇڭى سەردار بەردىمۇحامەتوۆ مىنالاردى ءبىلدىردى: جياڭ زەمين مىرزا مەملەكەتتىڭ ەكونوميكالىق، قوعامدىق دامۋىن ىلگەرىلەتۋدە وراسان زور تابىستارعا قول جەتكىزىپ، جۇڭگونىڭ حالىقارالاداعى بەدەلىن بارىنشا جوعارىلاتتى، ول كىسىنىڭ ەڭبەگى تاريحقا جازىلادى.

وزبەكستاننىڭ زۇڭتۇڭى ميرزيوەۆ مىنالاردى ءبىلدىردى: جياڭ زەمين مىرزا وزبەكستان مەن جۇڭگونىڭ سەرىكتەستىك قارىم ـ قاتىناسىن دامىتۋ، ەكى ەلدىڭ ساياسي، ەكونوميكا ـ ساۋدا، مادەنيەت سياقتى سالالارداعى سەلبەستىگىن ىلگەرىلەتۋ ءۇشىن ەلەۋلى ۇلەس قوستى، وزبەكستان جاق مۇنى ەستەن شىعارمايدى.

ازەربايجاننىڭ زۇڭتۇڭى اليەۆ مىنالاردى ءبىلدىردى: ءتوراعا جياڭ زەمين ازەربايجان مەن جۇڭگونىڭ دوستىق قارىم ـ قاتىناسى مەن ناقتى ىستەر سەلبەستىگىنىڭ بەرىك نەگىزىن قالاۋعا كورنەكتى ۇلەس قوستى، بارشا جۇڭگو حالقىنا ايرىقشا قايعىلى سەزىممەن كوڭىل ايتامىن.

نيگەريانىڭ زۇڭتۇڭى بۋحاري مىنالاردى ءبىلدىردى: جياڭ زەمين مىرزا جۇڭگوعا باسشىلىق ەتىپ، رەفورما جاساۋدى، ەسىك اشۋدى ىلگەرىلەتىپ، ەكونوميكالىق دامۋ جولىنا ءتۇسىپ، بۇكىل دۇنيە جۇزىنە ءبىر مەملەكەتتىڭ ءوز كۇشىنە سۇيەنۋ ارقىلى ەكونوميكالىق دامۋدى جۇزەگە اسىرا الاتىندىعىن دالەلدەدى. ول كىسىنىڭ ەكونوميكا سالاسىنداعى باسشىلىق جەتىستىگىنىڭ ىقپالى تەرەڭ بولدى، ونى جۇرت ەستەن شىعارمايدى.

كەنيانىڭ زۇڭتۇڭى رۋتو مىنالاردى ءبىلدىردى: ۇزدىك ساياساتشى مارتەبەلى جياڭ زەمين ەكونوميكانىڭ گۇلدەنۋ نەگىزىن بەكەمدەۋگە، دۇنيە ءجۇزىنىڭ بەيبىتشىلىگىن قورعاۋعا كۇش سالدى، ءبىز ول كىسىنىڭ تۋىس ـ تۋعاندارىنان، دوستارىنان جانە جۇڭگو حالقىنان شىنايى حال سۇرايمىز.

سەنەگالدىڭ زۇڭتۇڭى سالل مىنالاردى ءبىلدىردى: ءتوراعا جياڭ زەميندى تەرەڭ ساعىنىشپەن ەسكە الامىن ءارى ول كىسى نەگىزىن قالاعان شۇعىلالى ىستەرگە قۇرمەت بىلدىرەمىن، دوس جۇڭگو حالقىنا قايعىلى سەزىممەن كوڭىل ايتامىن.

جيبۋتيدىڭ زۇڭتۇڭى گەللە مىنالاردى ءبىلدىردى: ءتوراعا جياڭ زەميننىڭ ناقتى ىستەر ىستەيتىن قاسيەتى، جاسامپازدىق رۋحى، ەرەن دارىنى جانە اسقان كورەگەندىگى بۇكىل دۇنيە ءجۇزىنىڭ كوكەيىندە ساقتالادى.

ۋرۋگۆايدىڭ زۇڭتۇڭى لاكالله مىنالاردى ءبىلدىردى: جياڭ زەمين مىرزا ءوزىنىڭ جۇڭگوعا جانە جۇڭگو حالقىنا بەرگەن ۋادەسىن ءىس جۇزىندىك ارەكەتىمەن امالياتتا ايگىلەدى. ساياساتشى رەتىندە، ول كىسىنىڭ تاڭداۋلى ءمورالى كەيىنگى ۇرپاقتىڭ اسىل قازىناسىنا اينالادى.

برازيليانىڭ سايلانعان زۇڭتۇڭى لۋلا مىنالاردى ءبىلدىردى: جياڭ زەمين مىرزانىڭ باسشىلىعىندا، جۇڭگو ەرەكشە دامۋ جەتىستىكتەرىنە قول جەتكىزىپ، سان مىڭداعان حالىقتى كەدەيلىكتەن ارىلتتى. جياڭ زەمين مىرزانىڭ وتباسىنداعىلاردان جانە جۇڭگو حالقىنان شىنايى حال سۇرايمىن.

كامبودجانىڭ باس ءۋازىرى حۇڭسىن مىنالاردى ءبىلدىردى: ءتوراعا جياڭ زەمين — جۇڭگونىڭ كورنەكتى ساياساتشىسى، ول كىسىنىڭ ۇزدىك باسشىلىعى جۇڭگو حالقىن جىگەرلەندىرىپ قانا قويماي، حالىقارالىق قوعامنىڭ قۇرمەتىنە دە بولەندى. وسى قايعىلى ساتتە جۇڭگو ۇكىمەتى مەن حالقىنا ايرىقشا قايعىلى سەزىممەن كوڭىل ايتامىن.

بانگلادەشتىڭ زۇڭلىيى حاسينا مىنالاردى ءبىلدىردى: بانگلادەش پەن جۇڭگونىڭ دوستىق قارىم ـ قاتىناسى ءتوراعا جياڭ زەمين مىندەت وتەگەن كەزدە بارىنشا كۇشەيدى، بانگلادەش حالقى مەن ۇكىمەتى اتىنان ايرىقشا قايعىلى سەزىممەن كوڭىل ايتامىن جانە شىنايى حال سۇرايمىن.

77 ـ كەزەكتى بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمى جينالىسىنىڭ ءتوراعاسى كوروسى بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنىڭ جينالىسى اتىنان جياڭ زەمين جولداستىڭ وتباسىنداعىلاردان، جۇڭگو ۇكىمەتىنەن جانە حالقىنان حال سۇرايتىندىعىن، جياڭ زەمين مىرزانىڭ حالىقارالىق سەلبەستىكتىڭ ۇلى قولداۋشىسى ەكەندىگىن، جۇڭگونى باستاپ تابىسقا جەتكەندىگىن، سونداي ـ اق بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىندا كورنەكتى رول اتقارعاندىعىن ءبىلدىردى.

افريكا وداعى كوميتەتىنىڭ ءتوراعاسى فاكي ءتوراعا جياڭ زەمين جۇڭگونىڭ، اۋەلى، بۇكىل الەمدەگى ساياسي سالانىڭ كورنەكتى قايراتكەرى ەكەندىگىن، ول كىسىنىڭ قايتىس بولۋى جۇڭگو جانە جۇڭگونىڭ بۇكىل الەمدەگى دوستارى ءۇشىن وراسان زور جوعالتۋ ەكەندىگىن، افريكا وداعى كوميتەتى اتىنان جۇڭگو ۇكىمەتىنەن، جۇڭگو حالقىنان جانە قايتىس بولعان كىسىنىڭ ءۇي ىشىندەگىلەردەن شىنايى حال سۇرايتىندىعىن ءبىلدىردى.

شاڭحاي سەلبەستىك ۇيىمىنىڭ باس حاتشىسى جاڭ مىڭ مىنالاردى ءبىلدىردى: جياڭ زەمين جولداس اسقاق بەدەلگە يە كورنەكتى باسشى، شاڭحاي سەلبەستىك ۇيىمىنىڭ باستى نەگىزىن قالاۋشى، شاڭحاي سەلبەستىك ۇيىمىنىڭ قۇرىلۋىن، دامۋىن جانە زورايۋىن ىلگەرىلەتۋ ءۇشىن وشپەس تاريحي ۇلەس قوستى.

بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمى حاۋىپسىزدىك القالار كەڭەسىنىڭ ءماجىلىسى جياڭ زەمين جولداسقا ءۇنسىز ازا ءبىلدىردى

شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ 12 ـ ايدىڭ 2 ـ كۇنى بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنان بەرگەن حابارى (ءتىلشى **شاڭ شۋەچيان**). بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنىڭ حاۋىپسىزدىك القالار كەڭەسى 11 ـ ايدىڭ 30 ـ كۇنى جياڭ زەمين جولداستىڭ قايتىس بولعاندىعىنا ءۇنسىز ازا ءبىلدىرۋ سالتىن وتكىزدى. بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنىڭ باس حاتشىسى گۋتەرەس سول كۇنى مالىمدەمە جاريالاپ، جياڭ زەمين جولداستىڭ قايتىس بولعاندىعىنا قاباعات قايعىراتىندىعىن ءبىلدىردى.

حاۋىپسىزدىك القالار كەڭەسى 11 ـ ايدىڭ 30 ـ كۇنى تۇستەن بۇرىن ءماجىلىس وتكىزدى، حاۋىپسىزدىك القالار كەڭەسىنىڭ سول ايداعى كەزەكتى ءتوراعاسى، گانانىڭ بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنداعى تۇراقتى ۋاكىلى گارولد اگەمان ءماجىلىستى باسقاردى. ءماجىلىس باستالا سالىسىمەن اگەمان حاۋىپسىزدىك القالار كەڭەسىنىڭ مۇشەلەرى اتىنان جياڭ زەميننىڭ قايتىس بولعاندىعىنا قايعىلى ازا بىلدىرەتىندىگىن ايتتى. اگەمان بىلاي دەدى: حالىقارالىق قوعام جياڭ زەميننىڭ بۇكىل الەمنىڭ بەيبىتشىلىگىنە، حاۋىپسىزدىگىنە جانە دامۋىنا كورنەكتى ۇلەس قوسقاندىعىن، سونداي ـ اق ول كىسىنىڭ جۇڭگونىڭ رەفورما جاساۋ، ەسىك اشۋ، وسىزاماندانىدىرۋ قۇرىلىسى جانە ەكونوميكانىڭ دامۋى بارىسىندا ساۋلەلەندىرگەن رولىن ەستەن شىعارمايدى. اگەماننىڭ ۇسىنىسىمەن ماجىلىسكە قاتىناسقان بارلىق ادام ورنىنان تۇرىپ، جياڭ زەميننىڭ قايتىس بولعاندىعىنا ءبىر مينۋت ءۇنسىز ازا ءبىلدىردى.

اگەمان سودان كەيىن جۇڭگونىڭ ۋاكىلىن ءسوز سويلەۋگە ۇسىنىس ەتتى. جۇڭگونىڭ بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمىنداعى تۇراقتى ورىنباسار ۋاكىلى گىڭ شۋاڭ حاۋىپسىزدىك القالار كەڭەسىنىڭ ازا ءبىلدىرۋ سالتىن ارنايى ورنالاستىرعاندىعىنا العىس ايتتى. گىڭ شۋاڭ مىنالاردى ءبىلدىردى: جياڭ زەمين جولداستىڭ قايتىس بولۋى — جۇڭگو كوممۋنيستىك پارتياسى، جۇڭگو ۇكىمەتى جانە جۇڭگو حالقى جونىنەن ولشەۋسىز جوعالتۋ. ول كىسى جۇڭگوشا سوتسياليزم ىستەرىنىڭ دامۋىن، العا باسۋىن ىلگەرىلەتۋگە كورنەكتى ۇلەس قوستى، سونداي ـ اق جۇڭگو مەن دۇنيە جۇزىندەگى ءار ەلدىڭ دوستىق، سەلبەستىك قارىم ـ قاتىناسىن جەبەۋگە دە ماڭىزدى ۇلەس قوستى.

حاۋىپسىزدىك القالار كەڭەسى سودان كەيىن بەلگىلەنگەن ءماجىلىس كەڭەستىك ءتارتىبى بويىنشا تارالۋدان ساقتانۋ ماسەلەسى جونىندەگى قاراردى داۋىسقا سالىپ ماقۇلدادى، رەسەي، اراب بىرىككەن امىرلىگى، مەكسيكا، يرلانديا، نورۆەگيا، البانيا، گانا ۋاكىلدەرى قارار ماقۇلدانعاننان كەيىن ءتۇسىندىرۋ سيپاتتى ءسوز سويلەگەندە، ءبارى دە ەڭ الدىمەن جياڭ زەميننىڭ قايتىس بولعاندىعىنا كوڭىل ايتتى، سونداي ـ اق جۇڭگو ۇكىمەتىنەن جانە جياڭ زەميننىڭ وتباسىنداعىلاردان حال سۇرادى. رەسەي ۋاكىلى مىنالاردى ءبىلدىردى: جياڭ زەمين كورنەكتى ساياساتشى، ول كىسى جۇڭگونىڭ وراسان زور ەكونوميكالىق، قوعامدىق دامۋ تابىستارىنا قول جەتكىزۋىن ىلگەرىلەتتى ءارى جۇڭگونىڭ حالىقارالىق ورنىن بارىنشا جوعارىلاتتى. اراب بىرىككەن امىرلىگىنىڭ ۋاكىلى مىنالاردى ءبىلدىردى: جياڭ زەميننىڭ جۇڭگو ەكونوميكاسىنىڭ گۇلدەنۋىنە، ورنىقتىلىعىنا قوسقان ۇلەسى ماڭگى ەستە ساقتالادى. گانا ۋاكىلى مىنالاردى ءبىلدىردى: جياڭ زەمين جۇڭگونىڭ العا باسۋى مەن گۇلدەنۋىنە، سونداي ـ اق الەمنىڭ بەيبىتشىلىگى مەن دامۋىنا ەلەۋلى ۇلەس قوستى.

سول كۇنى ەرتەمەن گۋتەرەس مالىمدەمە جاريالاپ، جياڭ زەميننىڭ قايتىس بولعاندىعىنا قاباعات قايعىراتىندىعىن ءبىلدىردى، سونداي ـ اق بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمى اتىنان جياڭ زەميننىڭ وتباسىنداعىلاردان جانە جۇڭگو ۇكىمەتى مەن حالقىنان شىنايى حال سۇرادى. مالىمدەمەدە بىلاي دەلىندى: جياڭ زەمين جۇڭگونىڭ حالىقارالىق ىستەرگە ات سالىسۋىن بۇلجىماي دارىپتەدى، ول كىسى مىندەت اتقارعان كەزدە جۇڭگو وراسان زور ەكونوميكالىق دامۋشىلىققا قول جەتكىزدى ءارى دۇنيە جۇزىلىك ساۋدا ۇيىمىنا ءساتتى مۇشە بولدى.

ازياداعى جانە افريكاداعى ەلدەردىڭ جۇڭگودا تۇراتىن ەلشىلەرى جياڭ زەمين جولداسقا ازا ءبىلدىردى

شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ 12 ـ ايدىڭ 2 ـ كۇنى بەيجيڭنەن بەرگەن حابارى. 12 ـ ايدىڭ 1 ـ كۇنىنەن 2 ـ كۇنىنە دەيىن، چاۋشيان، ۆيەتنام، پاكيستان، كامبودجا، جاپونيا، كورەيا، مالايزيا، برۋنەي، بانگلادەش، نەپال، شريلانكا، مالديۆ، ەگيپەت، الجيريا، اراب بىرىككەن امىرلىگى، يەمەن، ماۋريتانيا، سيريا، تۇركيا، باحرەين، يران، وڭتۇستىك افريكا، كامەرون، سەنەگال، لەسوتو، كەنيا، ۋگاندا، بەنين، نيگەريا، موزامبيك، رۋاندا، كونگو (كينشاسا)، مالي، سان ـ تومە جانە پرينسيپي، كومورو قاتارلى ازيا جانە افريكا ەلدەرىنىڭ جۇڭگودا تۇراتىن ەلشىلەرى سىرتقى ىستەر مينيسترلىگىنە بارىپ كوڭىل ايتىپ، جياڭ زەمين جولداستىڭ قايتىس بولعاندىعىنا قايعىلى ازا ءبىلدىردى. ولار جياڭ زەمين جولداستىڭ سۋرەتى الدىندا ءۇنسىز ازا ءبىلدىرىپ، كوڭىل ايتۋ داپتەرىنە ءسوز قالدىرىپ، جياڭ زەمين جولداستىڭ جۇڭگونىڭ رەفورما جاساۋ، ەسىك اشۋ، دامۋ ىستەرىنە جانە دۇنيە ءجۇزىنىڭ بەيبىت دامۋىن جەبەۋگە قوسقان ەلەۋلى ۇلەسىن جوعارى باعالادى.

(باسى 5 ـ بەتتە)

گۇيجوۋ ولكەسى ليۋپانشۇي قالاسى شۇيچىڭ رايونى ياڭمەي اۋىلى گۋاڭميڭ قىستاعى پارتيا ياچەيكاسىنىڭ شۋجيى ما يۇڭحۋان تىلشىگە بىلاي دەدى: "ءوز كەزىندە قىستاققا سۋ، ەلەكتر، جول ءبارى دە تۇتاستىرىلماعان ەدى، سۋ ءىشۋ ءۇشىن نەشە كيلومەترلىك تاۋ جولمەن تاسىپ اكەلەتىنبىز. جياڭ زەمين جولداس كەلىپ قىزمەت تەكسەرىپ ءبىر جىلدان استام ۋاقىتتان كەيىن، ەلەكتر جەلىسى تۇتاستىرىلدى. وسىدان كەيىن، پارتكوم مەن ۇكىمەتتىڭ كوڭىل بولۋىمەن 20 گرۋپپانىڭ جولدارى تولىق تۇتاستى، كاسىپ سالاسى دا دامي باستادى. كوپشىلىك ول كىسىنىڭ قايتا كەلىپ كورۋىن اڭساپ جۇرگەن ەدى".

جياڭ زەمين جولداستىڭ قايتىس بولعانى تۋرالى قايعىلى حاباردى ەستىگەن شيزاڭداعى ەگىن، مال شارۋاشىلىعى وڭىرلەرىندەگى بۇقارا وزدىكتەرىنەن ەسكە ءتۇسىرۋ قيمىلىن وتكىزىپ، جياڭ زەمين جولداسقا دەگەن قۇرمەتتەرى مەن تەرەڭ ساعىنىشتارىن ءبىلدىردى.

"1994 ـ جىلى ورتالىقتىڭ 3 ـ رەتكى شيزاڭ قىزمەتى جونىندەگى اڭگىمە ءماجىلىسى شيزاڭعا باعىتتالعان كومەكتەسۋدىڭ شىمىلدىعىن اشتى. 20 جىلدان استام ۋاقىتتا جياڭ زەمين جولداس جانە 3 ـ بۋىن ورتالىق كوميتەت باسشىلىق كوللەكتيۆى نەگىز قالاعان شيزاڭعا باعىتتالعان كومەكتەسۋ قىزمەتى مەحانيزمى اماليات بارىسىندا ۇزدىكسىز بايىدى جانە دامىدى". جياڭسۋ ولكەسىنىڭ 10 ـ توپتاعى شيزاڭعا كومەكتەسۋ باس قولباسشىسى چىن جيڭ بىلاي دەيدى: "ورتالىقتىڭ قولداۋىندا، بۇكىل ەلدىڭ جاردەم بەرىپ سۇيەمەلدەۋىندە، شيزاڭ بۇكىل ەلمەن بىرگە مۇلدەم كەدەيلىكتى جويىپ، اناعۇرلىم جوعارى ساپالى دامۋعا قول جەتكىزدى. جۇرت ۇلتتار ىنتىماعىن كوز قاراشىعىنداي قورعاپ، جۇڭحۋا ۇلتى ورتاق تۇلعا تانىمىن ۇزدىكسىز بەكەمدەدى".

شينجياڭ ءوندىرىس ـ قۇرىلىس بيڭتۋانى 8 ـ شى شىحەزى 8 ـ ورتا مەكتەبىنىڭ يدەيا ـ ساياسي وقىتۋشىسى ياڭ حۇڭلىڭ بىلاي دەيدى: "جياڭ زەمين جولداس بيڭتۋان ىستەرىنىڭ دامۋىنا بارىنشا كوڭىل ءبولدى جانە قولداۋ كورسەتتى، عاسىر اتتاعان تىڭ يگەرىپ، شەكارانى قورعاۋ ىستەرىن جاڭا كەزەڭگە جەتكىزدى. ءبىز قايعىنى قايراتقا جەڭدىرىپ، ادام تاربيەلەۋ حيكاياسىن ويداعىداي بايانداپ، اناعۇرلىم كوپ تولىمدى قۇرىلىسشىلار مەن ءىزباسارلاردى باۋلىپ شىعامىز".

ول كىسى قايتىس بولعانىمەن، اسىل قاسيەتى ماڭگى جاسايدى

وتانىمىزدىڭ باتىس سولتۇستىگىندەگى حىشي كارىدورىندا ازىناعان ۇسكىرىك جەل جۇرتشىلىقتىڭ شەكسىز قايعىلى ساعىنىشىن باسا المادى. گانسۋ ولكەسى جاڭيە قالاسى گانجوۋ رايوندىق ساياسي كەڭەستىڭ ورىنباسار ءتوراعاسى ليۋ حۇڭيان جياڭ زەمين جولداستىڭ قايتىس بولعاندىعى جونىندەگى حاباردى ەستىپ، قايعىدان وزەگى ورتەنىپ، بويىن ازەر تۇزەدى.

"جياڭ زەمين جولداس وتە باۋىرمال، قۇددى وتباسىمىزداعى ۇلكەندەر قۇساپ ءبىزدىڭ تۇرمىس، قىزمەت جاعدايىمىزدى سۇرادى، سول كەزدەگى كورىنىس كۇنى بۇگىنگە دەيىن ەسىمدە". 1992 ـ جىلى 8 ـ ايدا جياڭ زەمين جولداس گانسۋدا قىزمەت تەكسەرگەن كەزدە مادەني ەسكەرتكىشتەردى قورعاۋ ورنىنىڭ قىزمەتكەرى بولعان ليۋ حۇڭيان ول كىسىمەن بەتپە ـ بەت اڭگىمەلەسكەن ەدى. ليۋ حۇڭيان بىلاي دەدى: جياڭ زەمين جولداس باتىس بولىكتى قاۋىرت اشۋ ستراتەگياسىن بار كۇشپەن ىلگەرىلەتىپ، جەرگىلىكتى ورىنداعى بۇقاراعا دامۋ ءۇمىتىن اكەلدى. قازىر ءبىز تاماشا تۇرمىس كەشىرىپ جاتىرمىز، تەك ۇزدىكسىز كۇرەس جاساپ، بارعان سايىن جاقسى تۇرمىس وتكىزگەندە عانا، ول كىسىنى بارىنشا ريزا ەتە الامىز.

قايعىلى حاباردى ەستىگەن شاندوڭ ولكەسى چيلۋ شفان شۋەيۋانى ماركسيزم شۋەيۋانىنىڭ دوتسەنتى چىن ۋي بۇكىل پارتياعا، بۇكىل ارمياعا، بۇكىل ەلدەگى ءار ۇلت حالقىنا حابارلاندىرۋدى ءوزى ساباق بەرەتىن يدەيا ـ ءمورال جانە زاڭمەن باسقارۋ ساباعى ـ وقۋشىلار توبىنا جولدادى. ساباق ۋاقىتىندا چىن ۋي قايعىلى تۇردە: "جياڭ زەمين جولداس چيڭحۋا داشۋەسىندە قىزمەت تەكسەرگەندە لين زىشۋيدىڭ 'پايدالى بولسا ەلىمە، پەيىلمەن جاندى قيۋعا. باسىما قاتەر كەلەر دەپ، تايسالمايمىن استەمەن' دەگەن ولەڭ جولدارىن مانەرلەپ وقىعان بولاتىن، بۇل ءبىر كوممۋنيستىڭ مەملەكەتتىڭ، ۇلتتىڭ مۇددەسىن ماڭىزدى ورىنعا قوياتىن، ءومىر بويى پارتيا مەن حالىق ىستەرىنە بارىن ارناۋدى قالايتىن ۇلى دارقان پەيىلىن تولىق اڭعارتادى"، ـ دەدى.

1999 ـ جىلى 5 ـ ايدىڭ 2 ـ كۇنى جياڭ زەمين جولداس يۇنناننىڭ ليجياڭ بايىرعى قالاسىنا بارىپ قىزمەت تەكسەردى. "جياڭ زەمين جولداس ناشيدىڭ بايىرعى مۋزيكاسىن تىڭدادى، ساۋداگەرلەرمەن، ساياحاتشىلارمەن ىقىلاستى اڭگىمەلەستى ءارى از ۇلت بۇقاراسىمەن ءان ايتىپ، ءبي بيلەپ، شاتتىققا شومدى". بۇل كورىنىس ليجياڭ قالالىق مۇراجايدىڭ بۇرىنعى باستىعى لي شيدىڭ ەسىنەن كوتەرىلگەنى جوق. لي شي بىلاي دەدى: ليجياڭ بايىرعى قالاسىنىڭ اتى ەل ءىشى ـ سىرتىنا ايگىلى، ونى جياڭ زەمين جولداستىڭ كوڭىل ءبولۋى مەن قولداۋىنان بولەك قاراۋعا بولمايدى، ليجياڭ حالقى ول كىسىگە شىن جۇرەكتەن العىس ايتادى، ول كىسىنى قاستەرلەيدى، ول كىسىنى ساعىنادى!

وڭتۇستىك تايحاڭنىڭ تاۋلارى اسقار بيىك كەلەدى. 1996 ـ جىلى 6 ـ ايدىڭ 1 ـ كۇنى جياڭ زەمين جولداس حىناننىڭ انياڭ لينجوۋ قالاسىنداعى حۇڭچي توعانىن كوزدەن كەشىردى. لينجوۋ قالاسىنىڭ ورىنباسار باستىعى لي لەي: سول كەزدە ءتۇسىندىرۋشى رەتىندە، جياڭ زەمين جولداسقا حۇڭچي توعانىنىڭ قاتىستى جاعدايلارىن تانىستىردىم، ـ دەدى. لي لەي بىلاي دەدى: جياڭ زەمين جولداستىڭ قايتىس بولعاندىعى جونىندەگى حاباردى ەستىگەندە قاتتى ەگىلدىم، ول كىسىنىڭ حۇڭچي توعانى جاعاسىندا ايتقان "قازىر زاتتىق تەحنيكالىق شارت ـ جاعداي بۇرىنعىدان كوپ جاقساردى، حۇڭچي توعانى رۋحىن ماڭگى ۇمىت قالدىرۋعا بولمايدى" دەگەن ىقىلاستى تاپسىرماسى كوڭىلىمدە سايراپ تۇر.

نيڭشيانىڭ شيجي اۋدانىنداعى جياڭتايباۋ قىزىل ارميا ۇزاق جورىعىنداعى كەزدەسۋدى ەسكە ءتۇسىرۋ باقشاسىندا جياڭ زەمين جولداس ءوز قولىمەن جازعان "جۇڭگو جۇمىسشى ـ شارۋا قىزىل ارمياسى ۇزاق جورىعىنىڭ جياڭتايباۋداعى كەزدەسۋ ەسكەرتكىشى" دەگەن ۇلكەن جازۋ تارتىمدى دا ايباتتى كورىنەدى. 1996 ـ جىلدان بەرى ەسكەرتكىش وسى جەردە 26 جىل بويى ەڭسە كوتەرىپ، شيجايگۋدىڭ زور وزگەرىسىنە كۋا بولدى.

جياڭتايباۋ قالاشىعى پارتكومىنىڭ شۋجيى ما يۇڭحۋ بىلاي دەدى: جياڭتايباۋ حالقى جياڭ زەمين جولداستى ماڭگى ساعىنا ەسكە الادى، جياڭ زەمين جولداستىڭ مۇراتىنا مۇراگەرلىك ەتەدى، ۇزاق جورىق رۋحىن ۇزدىكسىز اسقاقتاتىپ، جاڭا داۋىردەگى ۇزاق جورىقتى ويداعىداي باسادى.

سۋ يگىلىگى مينيسترلىگىندەگى، اۋىل شارۋاشىلىعى، اۋىل ـ قىستاق مينيسترلىگىندەگى، شۇعىل جاعدايعا توتەپ بەرۋ، باسقارۋ مينيسترلىگىندەگى، قازىنالىق باقىلاۋ مەكەمەسىندەگى كادرلار مەن جۇمىسشى ـ قىزمەتكەرلەر بىلاي دەدى: وزىنە سەنەتىن، ءوزىن الۋەتتەندىرەتىن، تۋراشىلدىقتان ايىنىماي جاڭالىق اشاتىن، جىگەرلەنە ۇمتىلىپ ەرلىكپەن العا باساتىن رۋحاني كۇيدى ساقتاپ، ەلىمىزدى باي، قۇدرەتتى، دەموكراتيالى، وركەنيەتتى، جاراسىمدى، كوركتى سوتسياليستىك وسىزاماندانعان قۇدرەتتى ەل ەتىپ قۇرىپ شىعۋ جولىندا ىنتىماقتاسا كۇرەس جۇرگىزىپ، ءىس جۇزىندىك ارەكەتىمىز ارقىلى ازا بىلدىرەمىز.

جۇڭحۋا ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنۋ ىسىنە جياڭ زەمين جولداستى قامتىعان نەشە ۇرپاق كوممۋنيستەردىڭ جۇرەك قانى مەن كۇرەسى سىڭگەن. قالىڭ كادرلار مەن بۇقارا مىنالاردى ءبىلدىردى: العا باسۋ جولىمىزدا شي جينپيڭ جولداستى ۇيتقى ەتكەن پارتيا ورتالىق كوميتەتىنىڭ توڭىرەگىنە اناعۇرلىم سانالى تۇردە ىنتىماقتاسىپ، پارتيانىڭ نەگىزگى نازارياسىن، نەگىزگى لۋشيانىن، نەگىزگى جالپى جوباسىن مۇقيات ۇيرەنىپ، دايەكتىلەندىرىپ، "ەكىنى تۇراقتاندىرۋدىڭ" شەشۋشى ءمانىن تەرەڭ ءتۇسىنىپ، "ءتورت تانىمدى" كۇشەيتىپ، "ءتورت سەنىمدى" بەكەمدەپ، "ەكىنى قورعاۋدى" ورىنداپ، جاپپاي سوتسياليستىك وسىزاماندانعان مەملەكەت قۇرۋ، جۇڭحۋا ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنۋىن جۇزەگە اسىرۋ ءۇشىن كۇش ـ قۋاتىمىزدى ارنايمىز!

(شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ 12 ـ ايدىڭ 2 ـ كۇنى بەيجيڭنەن بەرگەن حابارى)